

ставаме свидетели на едно пребиваване в живота, на което можем с чисто сърце да гадем името “консуматорство”. Че за това иде реч, личи по изработката на куклата на Дулцинея – едно огромно тлъсто чудовище с гола глава, но с огромна уста, което само зее, без да може да помръдне от закотвеността си към масата, сиреч към материалното. Край нея, около нея, по нея се шумга Санчо – “аз съм малко гунанпременно човече”, също толкова обезсмислено и неидеализирано. Изправени сме пред същинска чудовищна ситуация, която ни връхлита, както Дерига обяснява за чудовищното, и ни оставя без говор и без картина. Самото заглавие е чудовищно, но ако сме очаквали, че със своята нарочно търсена гротеска то ще ни изпрати в селенията на смеха, хумора и готиното изкарване, излъгали сме се: “Голямото кихотене” никак не значи голям кихот, “Голямото кихотене” значи голям(а) похот, сиреч всичко онова, което

превърща човека в отвратителното греховно същество, каквото е в по-голямата част от своето битие. Всичките седем смъртни гряха ни блъскат по (тъпите ни) глави от сцената на “Голямото кихотене” – похотливостта, чревоугодничеството, скъперничеството, леността, гневът, завистта, горделивостта. А накрая ни блъска и най-ужасното, немислимото, тоест чудовищното – канибализмът. Защото онзи, когото уж двамата чакат, в крайна сметка се оказва изяден от Дулцинея. Което обаче не е повод за разкаяние и поспиване на главата с пепел, съвсем не; повод е единствено за поредната серия от латиноамерикански сериал. Дон Кихот е изконсумиран успешно, животът продължава такъв, какъвто е – с реклами и “Зрънчо”...

Иновативно въображение и креативна фантазия в изработката на куклите – Мариета Голомехова, иновативно въображение и креативна фантазия в реализа-

Сцена от
“Голямото
кихотене”
Scene from
Don Quixote

цията на спектаклите – Веселка Кунчева, иновативно въображение и креативна фантазия при написването на граматургичния текст – Ина Божидарова и Мария Станкова, много добра актьорска игра: става нещо в “Куклите” и ще сме слепи и глухи, ако не го видим и чуем... Дали пък няма, както вече е ставало, най-приятните изненади в българския театър да се случат пак от майсторите на кукленото изкуство? ■

Приказка за големи с кукли по Шекспир

Богдана Костуркова

“Както ви харесва” по Шекспир под режисурата на Христина Арсенова в ДКТ–Бургас е постановка с вече дълга и накъсвана от различни случки съдба. Създадена преди две години за участие в Шекспировия фестивал, който се провежда ежегодно в Санта Барбара, САЩ, тя пише своята интересна история в българския театрален живот и днес, като продължава да е канена на фестивали у нас и по света... Тя ни дава надежда, че има бъдеще за кукления театър, обърнал се към зрелите хора. Защото вярвам, че е погрешно и остаряло схващането, че куклите и кукленият театър са само за деца. Напротив! Куклите могат да са невероятно изразно средство за художествени послания към възрастните. Особено в постановки като “Както ви харесва”, които търсят и намират очарованието на театралната приказка за човешките страсти, поднесена забавно и малко романтично, смешно и очарователно. Двама актьори – Ирослав Петков и Неделина Роселинова – с чувство за хумор, артистична лекота и умение за импровизация разказват една увлекателна история за любов и разминаване, породена от необходимостта и потребността да обичаш и да си обичан.

Трудно можем да наречем “Както ви харесва” на

Христина Арсенова куклен театър в класическия смисъл на понятието. Защото в тази постановка играта на живия актьор, воденето на куклата и партньорството актьор–кукла е в динамична промяна, а куклите сякаш живеят собствен, самостоятелен живот и влизат в богати и интересни взаимоотношения с актьорите. Те, двамата актьори, заедно и поотделно са цяла трупа за комедия дель арте, която представя своите разнородни герои с госта високи и впечатляващи с размерите си кукли, изскачащи от широките им увиснали ръкави и иззад гърбове им, има и по-дребни и изящни кукли. Неделина Роселинова и Ирослав Петков играят с една голяма сфера, наподобяваща парцалена топка, няколко скрити ивици плат, сноп къси пръти и... още нещо. То е въображението, изобретателността, вдъхновението, които сякаш преливат в зрителите, докосват ги и ги пренасят в света на приказките. Актьорите представят, показват, наслаждават се на участието си в театралната игра, в която герои са човешките страсти, далеч от фалша и евтината мелодрама. Емилияна Тотева е сценографът, който им е осигурил възможността да вдъхнат интересен живот на всякакви причудливи вещи, Светлин Иванов е ав-

Сцена от
"Както Ви харесва"
Scene from
As You Like It

тор на звуците и ритмите на сцената, а те, актьорите, имат свободата да насищат с енергията си не само театралната сцена, да слизат сред зрителите и отново да се връщат под прожекторите, за да приобщят зрителите към истинските, понякога тъжни, понякога много сериозни неща, които бележат всяко човешко съществуване. Те прехвърлят енергично диалога от кукла към кукла, от актьор към кукла и от актьор към актьор, заличавайки границите между кукловод и кукла с невероятна пластичност и шеметно и искрено обвързване, така че когато накрая влюбените се намират и всичко е наред, ние в залата се чувстваме и малко нещастни, че тази приказна феерия има край. ■

“Красавицата и звяра” в ДКТ-Варна

Кино в кукления театър - когнитивният консонанс на едно пораснало дете

Боряна Живкова

Приказките... Представете... Въображението... Когнитивният дисонанс...

В началото са историите за Червената шапчица, Трите прасенца, Кума Лиса, Ежко Бежо. Представай си ги някак по свой си начин. Шарени, по детски наивни. После идват книжките с картинки. Леко си разочарован – винаги си си представял Червената шапчица по-висока... След това се появява анимационният филм на Дисни – дори и лошите са красиви, това те учудва. Мислиш си: “Не може ли Снежанка да е истинска, от плът и кръв, обаче около нея да подскачат плюшени джуджета?” Ред е на кукления театър, където магарето е синьо и почти си скочил от щастие на столчето в салона, защото някой най-после е близо до твоите представи за приказното. Но пак си задаваш въпроса: “А не може ли някой да направи филм за деца, който обаче да се играе в театрален салон – на живо?”... Тогава откриваш детските игрални филми – фентъзи. Те ти дават почти всичко, което въображението ти иска, задоволяваш се, но не дотам. Режисьорът в теб дебне, в очакване на театралната импресия...

Порастваш и идва когнитивният дисонанс – реалността, където всичко е някак умерено шарено, уравновесено добро и зло, тъжно и радостно. Порастваш и се превръщаш в продавач на илюзии. Вече четеш на своите деца и ги провокираш да измислят приказния свят. После пък те залъгват своите деца, а те пък – своите, години след години. Лутайки се между раздвоението – киното, или кукленият театър. Куклата, или рисуваната класика?! Лилавият хипопотам, или сивият триизмерен “картун”? А не може ли пък и гвете?! Да, точно така, и гвете – ако зависеше от детето в мен, от децата около мен, за всеки 1 юни ние щяхме да си поръчваме куклен театър с наченки на филм или филм с театрални кукли. Да, искаме точно това!

Ако разтворим дебелите енциклопедии или напишем в интернет “кукли във филм”, ще открием, че съществуват такива опити. Например – “Peau d'ane” (“Магарешката кожа”) от 1970 г., “Die Unendliche Geschichte” (“Приказка без край”) от 1984 г. или “Labyrinth” (“Лабиринтът”) от 1986 г. Но детето в мен остава неудовлетворено, защото не е видяло достатъчно “кино” в кукления

театър. Иска му се да види нещо като Александър Морфов, но за деца. Някак красиво и приказно, някак нереално, някак без край.

След когнитивния дисонанс социолозите твърдят, че идвал когнитивният консонанс. Или, казано по друг начин, хармония между представа и реалност. Или за един оптимист – “кино” в кукления театър. Детето в мен вече дерзае, защото получи своето. На XIV международен куклен фестивал “Златният дelfин” (1–6.10.2008 г.), порасналото дете видя своя реализирана мечта, свое дългогодишно желание. Благодарение на екипа на ДКТ-Варна, но най-вече на невероятната фантазия на Мариета Голомехова аз, детето, изживях своя триумф и видях, че в българския куклен театър може да съществува и кинематографичното.

Беше почти към края на фестивала. Късно вечерта – 21,30 часа. Твърдо бях решена, че трябва да гледам представлението “Красавицата и звяра”, защото уважавам работата на Мариета Голомехова и обичам да си говоря с нейните кукли. Нямах очаквания, дори, ако трябва да бъде напълно откровена, бях го-